

رابطه منزلت‌های هویت و هوش هیجانی در دانش‌آموزان دبیرستانی دختر و پسر^۱

The relationship between ego identity status and emotional intelligence in high school students

A. Rahiminezhad, Ph.D.

دکتر عباس رحیمی نژاد*

E. Enjedani, M.A.

انسیه انجدانی**

چکیده

پژوهش نشان داده است که سردرگمی هویت با کاهش رواندستی در دامنه‌ای از ناتوانی هیجانی تا آسیب روانی همراه است. مسأله مطالعه حاضر این است که بین منزلت‌های هویت بین شخصی، جنسیت و سن با مؤلفه‌های هوش هیجانی چه رابطه‌ای وجود دارد. هدف پژوهش حاضر شناخت رابطه بین منزلت‌های هویت، جنسیت و سن با مؤلفه‌های هوش هیجانی است. روش پژوهش از نوع همبستگی است. برای این منظور ۲۳۵ نفر از دانش‌آموزان شهر تهران به صورت تصادفی خوشه‌ای از منطقه ۳ و ۱۷ انتخاب شدند. با استفاده از نسخه فارسی پرسشنامه عینی هویت من (EOM-EIS-2) و نسخه فارسی پرسشنامه هوش هیجانی (TMMS) سالویی و میر (۱۹۹۵) اطلاعات به صورت کلاسی جمع‌آوری شد. با استفاده از رگرسیون گام‌به‌گام

۱. هزینه این پژوهش از محل اعتبارات معاونت پژوهشی دانشگاه تهران طرح شماره ۴۱۶۰۰۱۴/۱/۱ تأمین شده است.

*. دانشیار دانشگاه تهران (نویسنده مسؤل)

** کارشناس ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه تهران

متغیرهای پیش‌بین شامل منزلت‌های هویت عقیدتی، جنسیت و سن در یک مرحله و منزلت‌های بین شخصی، جنسیت و سن در مرحله دیگر با متغیرهای ملاک توجه به احساسات، تمایز احساسات و بازسازی خلقی در معادله رگرسیون قرار گرفتند. یافته‌ها نشان داد: الف) جنسیت ۸ درصد و دنباله‌روی عقیدتی ۵ درصد توجه به احساسات را پیش‌بینی کردند؛ ب) هویت‌یافتگی بین شخصی ۶ درصد و جنسیت ۳ درصد تمایز احساسات را پیش‌بینی کردند. به این معنی که اولاً منزلت‌های هویت بین‌شخصی نسبت به هویت عقیدتی توانایی پیش‌بینی بیشتری از یرمقیاس‌های هوش هیجانی را داشتند. ثانیاً توجه و تمایز احساسات رابطه قابل ملاحظه‌ای با جنسیت آزمودنی‌ها (به نفع دختران) داشت.

واژه-کلیدها: منزلت هویت، هوش هیجانی، توجه به احساسات، تمایز احساسات.

Abstract

The literatures have showed, identity diffusion had relation with decreasing well-being from emotional disabilities to psychopathology. The problem of this study was to investigate the relation between identity statuses and component of emotional intelligence. The aim of this research was to determine the relationship of identity statuses, gender and age with emotional intelligence subscales. The research method is correlational research. For this purpose the number of 235 high school students was selected randomly from zone 3 and 17 of educational divisions. The instruments were Farsi translation of EOM-EIS-2 of Benion and Amads (1986) and Farsi version of emotional intelligence TMMS of Salovay and Mayer (1995). The questionnaires were carried out in the classes of selected high schools. At the first the stepwise regression analysis used for predicting subscales of emotional intelligence with predictors of ideological identity statuses, gender and age of students. Results showed: a) attention to emotion was predicted 8% by sex and 5% by ideological foreclosure; b) differentiation of emotion was predicted 6% by ideological achievement and 3% by sex. first, the interpersonal identity stature had a stronger role in predicting emotional intelligence than ideological identity statuses. Second, the sex of students showed a considerable role in predicting emotional intelligence.

Keywords: identity statuses, emotional intelligence, attention to emotion, differentiation of emotion.

Contact information: arahimi@ut.ac.ir

***

مقدمه

اریکسون برای اولین بار مفهوم هویت‌یافتگی در برابر بحران‌زدگی در نظریه تحول شخصیت را مطرح کرد (اریکسون، ۱۹۶۳). وی روند شکل‌گیری هویت در دوره نوجوانی را روند آرام و تدریجی تحول "من" توصیف کرده است که به‌موجب آن همانندسازی‌هایی که فرد از دوره کودکی تا اوایل نوجوانی انجام داده است به بهترین شکل به پیکربندی جدیدی می‌رسد که فراتر از مجموع اجزاء آن است (کروگر، مارتینوسن و مارشیا؛ ۲۰۱۰). عدم ارائه تعریف عملیاتی از منزلت‌های هویت سبب شد تا مارشیا (۱۹۶۶) با هدف گسترش نظریه اریکسون الگوی منزلت‌های هویت خود بر اساس دو بعد کاوشگری^۱ و تعهد^۲ چهار منزلت هویت را در مواجهه با موضوع هویت‌یابی مطرح کند.

مارشیا (۱۹۶۶) معتقد است که این چهار منزلت هویت با توجه به اینکه فرد به چه میزان جستجو کرده است (یعنی میزان دستیابی فرد به هویت) و میزان تعهد فرد (دستیابی به یک انتخاب محکم در حیطه هویت و مشغول شدن به فعالیت‌های جدی در ارتباط با این انتخاب) متمایز می‌شود. افرادی که جستجوی هویت را از سر گذرانده‌اند، به هویت‌شان دست یافته‌اند و به‌شکل موفقیت‌آمیزی بحران روانی اجتماعی مطرح شده توسط اریکسون را از سر گذرانده‌اند در منزلت هویت‌یافتگی قرار دارند. کسانی که نه جستجویی کرده‌اند و نه به هویت دست یافته‌اند در منزلت سردرگمی قرار دارند. منزلت هویت بحران‌زدگی عبارتست از وضعیتی که در آن فرد به جستجو (اکتشاف) دست زده‌اند اما به هویت دست نیافته‌اند و در نهایت در موقعیت دنباله‌روی افراد بدون اینکه فرآیند جستجو (اکتشاف) را طی کرده باشند به هویت دست یافته‌اند.

از نظر اریکسون (۱۹۶۸) چالش روانی- اجتماعی دوره نوجوانی حرکت از سردرگمی هویت به سوی دستیابی به هویت منسجم و پایدار است. نوجوانانی که به هویت دست می‌یابند در مقایسه با کسانی که دچار سردرگمی هویت هستند ثبات بیشتری دارند، تعریف دقیق‌تری از

خود دارند و بهزیستی روانشناختی‌شان بالاتر است. بنابر نظریه‌های اریکسونی‌ها و نو اریکسونی‌هایی مثل مارشیا (۱۹۸۰) شکل‌گیری هویت فرد نیازمند آنست که فرد قبل از متعهد شدن به جستجو در دامنه گزینه‌های زندگی در حیطه‌های درون‌فردی و اعتقادی بپردازد (گرف، مولیس و مولیس؛ ۲۰۰۸). بنابراین ابزارهای سنجش منزلت‌های هویت افراد می‌توانند علاوه بر ارائه یک ارزیابی کلی از منزلت هویت فرد نمراتی نیز برای منزلت هویت افراد در دو حیطه اعتقادی و بین‌شخصی به‌دست بدهند. در حیطه‌های اعتقادی، ارزش‌های شغلی، مذهبی، سیاسی و سبک زندگی فرد مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و در حیطه‌های بین‌شخصی روابط دوستانه، نگرش‌های فرد در زمینه نقش‌های جنسیتی و انتخاب تفریح و رابطه با جنس مخالف مورد ارزیابی قرار می‌گیرد (آرست، کروگر، مارتینوسن و مارشیا، ۲۰۰۹) بنابراین بخشی از فرآیند دستیابی فرد به هویت مستلزم جستجو و بررسی ابعاد درونی شخصیت است و چنانکه مشاهده می‌شود بخشی از ابعاد درونی شخصیت فرد را ویژگی‌ها و وضعیت هیجانی او تشکیل می‌دهد. در نتیجه پیشرفت فرد در مسیر دستیابی به هویت با شناخت و ادراک او از وضعیت و ویژگی‌های هیجانی خود نیز در ارتباط است.

مفهوم هوش هیجانی^۳ ابتدا توسط سالووی و میر (۱۹۹۰) مطرح شد. آن‌ها در تعریف، هوش هیجانی را به‌عنوان زیرمجموعه هوش اجتماعی که آن را توانایی نظارت^۴ بر احساسات و هیجان‌های خود و دیگران، تمایز قائل شدن بین آن‌ها و استفاده از این اطلاعات برای راهنمای تفکر و عمل دانستند. از نظر آن‌ها هوش هیجانی شامل سه مؤلفه ارزیابی و بیان هیجان^۵، نظم‌جویی هیجان^۶ و کاربرد هیجان^۷ بود. دو بعد ارزیابی و بیان هیجان و نظم‌جویی هیجان هم در خود فرد و هم در دیگران مورد نظر بود. مفهوم هوش هیجانی سالووی و میر (۱۹۹۰) توسط روانشناسان مختلف عملیاتی شده است. در این زمینه دو نگاه متفاوت به موضوع هوش هیجانی صورت گرفته است. نگاه اول که بیشتر بر اساس نظریه سالووی و میر متکی است، هوش هیجانی را به‌عنوان توانایی^۸ در نظر گرفته‌اند (میر و همکاران، ۱۹۹۹؛ میر و سالووی ۱۹۹۷ و میر و همکاران، ۲۰۰۰ به نقل از جونکر و وسلو، ۲۰۰۸). نگاه دوم که آن را ترکیبی و یا مدل شخصیتی می‌نامند که ترکیبی از توانایی و ویژگی‌های شخصیتی که شامل جنبه‌های هیجانی، شخصیتی و یا سرشتی است (بار-آن ۱۹۹۷، به نقل از پالمرو، منوچا، گیگانس و استوف، ۲۰۰۳). سالووی و میر (۱۹۹۷)، به نقل از شاته و همکاران، (۱۹۹۸) در الگوی خود تجدیدنظر کردند

و به جنبه‌های شناختی هوش هیجانی بیشتر بها دادند و به جنبه‌های توانایی‌های رشد هوشی و رشد هیجانی بیشتر تأکید کردند. توضیح اینکه سالووی و میر هوش هیجانی را در حوزه‌های: ادراک، ارزیابی، بیان هیجان، تسهیل هیجانی تفکر، فهمیدن، تحلیل و کاربرد دانش هیجانی و نظم‌جویی تفکری هیجان گرفته تا رشد هیجانی و رشد هوشی گسترش دادند. با توجه به تحول هویت در دوره نوجوانی و ادامه آن در سال‌های اولیه جوانی و منزلت‌های مختلف هویت که جوانان در آن قرار دارند انتظار می‌رود بین برخی منزلت‌های هویت مانند سردرگمی و بحران‌زدگی به‌ویژه در بخش هویت بین‌شخصی رابطه وجود داشته باشد.

مجموع نکاتی که به آنها اشاره شد به طرح این فرضیه می‌انجامد که موقعیت فرد در مسیر دستیابی به هویت یا منزلت هویت که فرد اختیار می‌کند می‌تواند در ارتباط با توانایی او در ادراک، بیان، فهم، تسهیل و تنظیم هیجان‌ها یا هوش هیجانی قرار بگیرد. از جمله شواهدی که به تقویت این فرضیه کمک می‌کند وجود نقص در مجموع این عوامل در افراد مبتلا به اختلال شخصیت مرزی است. اختلال شخصیت مرزی با رفتار تکانه‌اشی، خودانگاره و روابط میان‌فردی ناپایدار و مشکلات جدی در کنترل خلق و هیجان مشخص می‌شود (انجمن روانشناسی آمریکا، ۲۰۰۰؛ نقل از گاردنر و کوالتر، ۲۰۰۹). پژوهشگران معتقدند اختلال در روابط بین‌شخصی و آشفته‌گی در هویت که از ویژگی‌های این اختلال است ممکن است با ناتوانی در ابراز، استفاده و مهار هیجان‌ها و اطلاعات هیجانی در ارتباط باشد (زیندر، مائوس و رابرتز، ۲۰۰۹؛ نقل از مشهدی، سلطانی شورباخورلو و رزمجویی ۱۳۸۹). همچنین گاردنر و کوالتر (۲۰۰۹) در بررسی ارتباط میان هوش هیجانی و اختلال شخصیت مرزی مشاهده کردند که نمره کلی هوش هیجانی افراد از میان مؤلفه‌های اختلال شخصیت مرزی بالاترین همبستگی منفی را با اختلال در هویت افراد دارد. همچنین در ادبیات پژوهشی از میان متغیرهای موجود در حیطه هیجان‌ها ارتباط میان صمیمیت و دلبستگی (آرث، کروگر، مارتینوسن و مارشیا، ۲۰۰۹؛ زیمرمن و بکر-استول، ۲۰۰۲)، حمایت ارتباطی^{۱۱} (هال و برسارد ۲۰۰۶)، با متغیر منزلت هویت مورد بررسی قرار گرفته‌است. همچنین برزونسکی، ماسک و نورمی (۲۰۰۳) بنابر نتایج مطالعه‌شان مطرح کردند که سردرگمی هویت با کاهش بهزیستی در دامنه‌ای از ناتوانی هیجانی تا آسیب روانی همراه است. مطالعه آستین، ساکولوفسک و ایوان (۲۰۰۵) روی دو گروه از جوانان کانادایی و اسکاتلندی حاکی از رابطه منفی هوش هیجانی با ناگویی هیجانی^{۱۱} و مصرف الکل

از یکسو و رابطه مثبت هوش هیجانی با رضایت از زندگی و شبکه اجتماعی از سوی دیگر بود. پژوهش در زمینه رابطه منزلت‌های هویت یا سبک‌های هویت و هوش هیجانی بسیار اندک است. بدری، احمدی و قادری (۲۰۱۳) رابطه سبک‌های هویت و هوش هیجانی را در نمونه دانش‌آموزان ایرانی مورد بررسی قرار دادند. نتیجه این پژوهش حاکی از رابطه همبستگی مثبت بین هوش هیجانی و سبک اطلاعاتی و سبک هنجاری بود. با وجود شواهد پژوهشی که می‌توانند بیانگر وجود ارتباط میان منزلت هویت و هوش هیجانی افراد باشند؛ مؤلفان به مطالعه‌ای برخوردند که مستقیماً ارتباط میان این دو متغیر را بررسی کرده باشد. به نظر می‌رسد انجام چنین مطالعه‌ای می‌تواند گامی باشد در جهت روشن شدن رابطه منزلت‌های هویت و مؤلفه‌های هوش هیجانی. مطالعه حاضر به بررسی ارتباط میان منزلت‌های هویت من و مؤلفه‌های هوش هیجانی پرداخته است.

سؤال‌های پژوهش

- ۱- آیا بین منزلت‌های هویت و مؤلفه‌های هوش هیجانی رابطه وجود دارد؟
- ۲- منزلت‌های هویت عقیدتی، جنسیت و سن دانش‌آموزان چقدر توجه به احساسات را پیش‌بینی می‌کنند؟
- ۳- منزلت‌های هویت عقیدتی، جنسیت و سن دانش‌آموزان چقدر تمایز احساسات را پیش‌بینی می‌کنند؟
- ۴- منزلت‌های هویت عقیدتی، جنسیت و سن دانش‌آموزان چقدر بازسازی خلقی را پیش‌بینی می‌کنند؟
- ۵- منزلت‌های هویت بین شخصی، جنسیت و سن دانش‌آموزان چقدر توجه به احساسات را پیش‌بینی می‌کنند؟
- ۶- منزلت‌های هویت بین شخصی، جنسیت و سن دانش‌آموزان چقدر تمایز احساسات را پیش‌بینی می‌کنند؟
- ۷- منزلت‌های هویت بین شخصی، جنسیت و سن دانش‌آموزان چقدر بازسازی خلقی را پیش‌بینی می‌کنند؟

روش

جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری: این پژوهش از نوع همبستگی است و جامعه آماری آن را دانش‌آموزان مقطع دبیرستان شهر تهران تشکیل دادند. و نمونه پژوهش برای دختران یکی از دبیرستان‌های منطقه ۳ و برای پسران یکی از دبیرستان‌های منطقه ۱۷ به قید قرعه انتخاب شدند. تعداد نمونه ۲۳۵ دانش‌آموز شدند که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوش‌های انتخاب شدند. پس از بررسی پاسخنامه ۲۲۲ پاسخنامه برای تحلیل قابل استفاده بود. میانگین سن دانش‌آموزان ۱۵/۴۱ سال و انحراف استاندارد آن ۲/۵۵ بود. اطلاعات بیشتر درباره نمونه پژوهش در جدول شماره (۱) ارائه شده است.

جدول ۱: ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه پژوهش

جنسیت		پایه‌های تحصیلی	
پسر	دختر	اول	دوم
۳۱	۴۳	دوم	سوم
۳۷	۵۲	کل	
۳۰	۴۲		
۹۸	۱۳۷		
سن به تفکیک جنسیت		سه پایه	
میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد
۱۵/۴۵	۲/۸۸	۱۵/۳۹	۱/۹۴

ابزار سنجش: ۱- پرسشنامه گسترش‌یافته سنجش عینی هویت من^{۱۲} (EOM-EIS-2) این پرسشنامه که توسط آدامز و همکارانش در سال ۱۹۸۶ تکمیل و گسترش یافته است دارای ۶۴ سؤال است و در دو بخش عقیدتی و بین‌شخصی منزلت هویت فرد را بررسی می‌کند. هر بخش دارای چهار محتواست؛ بخش عقیدتی هویت در خصوص موضع‌گیری فرد نسبت به شغل، فلسفه زندگی، مذهب و سیاست و بخش هویت بین‌فردی شامل موضع‌گیری فرد نسبت به نقش همسری، انتخاب دوست، انتخاب تفریح و تنظیم رابطه با فرد جنس مخالف است. این پرسشنامه در ایران توسط رحیمی‌نژاد (۱۳۷۹) قابلیت اعتماد آن شده است که ضریب آلفای کرونباخ در دانشجویان برای زیرمقیاس‌های هویت عقیدتی و هویت بین‌شخصی از ۰/۵۹ تا ۰/۸۱ گزارش شده است. همچنین ضریب درستی آزمون مجدد ابزار برای این دو زیرمقیاس از ۰/۵۴ تا ۰/۷۶ به‌دست آمده است. همچنین ضریب قابلیت اعتماد این پرسشنامه برای دانش‌آموزان شهر تهران در مقیاس‌های هویت عقیدتی برحسب آلفای کرونباخ برای

هویت‌یافتگی ۰/۶۲، بحران‌زدگی عقیدتی ۰/۴۴، دنباله‌روی ۰/۷۱ و برای سردرگمی ۰/۵۱ به‌دست آمد. همچنین برای زیرمقیاس‌های هویت بین‌شخصی برای هویت‌یافتگی ۰/۶۳، بحران‌زدگی ۰/۵۲، دنباله‌روی ۰/۷۴ و سردرگمی ۰/۵۰ به‌دست آمد. تمام همبستگی‌های به‌دست آمده در سطح خطای ۰/۰۱ معنی‌دار است. درستی پرسشنامه EOM-EIS2 با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی توسط رحیمی‌نژاد (۱۳۹۳) مورد مطالعه و تأیید قرار گرفت.

۲- مقیاس هوش هیجانی سالووی و میر (TMMS)^۳: یک ابزار خودگزارش‌دهی کوتاه است که به‌وسیله میر و همکاران (۱۹۹۵) به‌نقل از قربانی و همکاران (۲۰۰۲) همکاران طراحی گردید. این مقیاس ابتدا از ۶۲ سؤال به‌عنوان مخزن سؤالات تشکیل شد و پس از تحلیل عاملی درنهایت به ۳۰ ماده کاهش یافت و نهایی شد. پاسخ‌های این مقیاس بر روی مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت که از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق درجه‌بندی شده است. در این مقیاس نمره بالاتر بیانگر هوش هیجانی بالاتر است. این مقیاس توسط قربانی و همکاران (۲۰۰۲) در ایران و در جامعه دانشجویی قابلیت اعتماد شده است. ضریب آلفای کرونباخ توجه به احساسات ۰/۶۲ تمایز احساسات ۰/۷۷ و بازسازی خلقی ۰/۶۵ گزارش شده است.

داده‌ها یافته‌ها

در این قسمت ابتدا شاخص‌های توصیفی متغیرها و سپس جدول همبستگی متغیرها ارائه شده است. در ادامه تحلیل‌های آماری برای آزمون پرسش‌های پژوهش ارائه شده است.

جدول ۲: میانگین و انحراف استاندارد مؤلفه‌های هوش هیجانی در نمونه

جنسیت	توجه به احساسات میانگین - انحراف استاندارد	تمایز احساسات میانگین - انحراف استاندارد	بازسازی خلقی میانگین - انحراف استاندارد
دختران	۴۱/۴۸ (۵/۵۶)	۳۶/۴۳ (۵/۰۲)	۱۹/۵۳ (۳/۴۰)
پسران	۳۸/۴۴ (۴/۱۴)	۳۴/۲۱ (۴/۲۴)	۱۸/۱۶ (۲/۵۰)
کل	۴۰/۲۹ (۵/۲۴)	۳۵/۵۶ (۴/۸۴)	۱۸/۹۹ (۳/۱۶)

۱- یافته‌های سؤال یک در خصوص همبستگی منزلت‌های هویت عقیدتی و زیرمقیاس‌های هوش هیجانی. نتایج بررسی ارتباط منزلت‌های هویت عقیدتی با مؤلفه‌های هوش هیجانی به کمک ضریب همبستگی پیرسون در جدول شماره (۳) گزارش شده است:

جدول ۳: ضریب‌های همبستگی بین منزلت‌های هویت عقیدتی و مؤلفه‌های هوش هیجانی

مؤلفه‌های هوش هیجانی	توجه به احساسات	تمایز احساسات	بازسازی خلقی
سردرگمی عقیدتی	۰/۲۱**	۰/۰۹	۰/۰۵
دنباله‌روی عقیدتی	۰/۱۸**	۰/۰۳	۰/۰۶
بحران‌زدگی عقیدتی	۰/۱۹**	۰/۱۳	۰/۰۴
هویت‌یافتگی عقیدتی	۰/۱۲	۰/۱۹**	۰/۱۰

* $p < 0.05$ ** $p < 0.01$

چنان‌که در جدول شماره (۳) مشاهده می‌شود تمام منزلت‌های هویت جز هویت‌یافتگی با تمایز احساسات همبستگی مثبت معنادار دارد ($p < 0.01$)، هویت‌یافتگی عقیدتی تنها مؤلفه‌ای است که با تمایز احساسات رابطه دارد ($p < 0.01$) و هیچ یک از منزلت‌های هویت با بازسازی خلقی ارتباط ندارد.

۲- یافته‌های مربوط به سؤال دوم در خصوص متغیرهای پیش‌بینی‌کننده جنسیت و سن و منزلت‌های هویت عقیدتی با با متغیر ملاک توجه به احساسات در جدول‌های شماره (۵ و ۴) ارائه شده است. نتایج بررسی وزن منزلت‌های هویت دنباله‌روی عقیدتی، بحران‌زدگی عقیدتی و دو متغیر سن و جنس را در پیش‌بینی مؤلفه توجه به احساسات نشان می‌دهد:

جدول ۴: خلاصه تحلیل واریانس و مدل رگرسیون رابطه توجه به احساسات با منزلت‌های هویت دنباله‌روی عقیدتی، بحران‌زدگی عقیدتی و دو متغیر سن و جنس

معناداری	R^2 تعدیل شده	ΔR^2	R	F	درجه آزادی	مدل	
۰/۰۰۰۱	۰/۰۷۵	۰/۰۸۰	۰/۲۸۲	۱۹/۰۱۶	۲۲۰ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۰/۱۲۴	۰/۰۵۲	۰/۳۶۳	۱۶/۵۷۵	۲۱۹ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	دنباله‌روی عقیدتی
۰/۰۰۰۱	۰/۱۴۹	۰/۰۲۹	۰/۴۰۱	۱۳/۹۰۰	۲۱۸ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	سن
۰/۰۰۰۱	۰/۱۶۳	۰/۰۱۷	۰/۴۲۲	۱۱/۷۴۴	۲۱۷ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	بحران‌زدگی عقیدتی

با توجه به یافته‌های جدول شماره (۴) ارتباط تمام متغیرهای ملاک با متغیر پیش‌بین توجه به احساسات معنادار است؛ متغیر جنسیت به نفع دختران ۸ درصد تغییرات متغیر ملاک را به طور معنادار تبیین می‌کند و متغیرهای دنباله‌روی عقیدتی، سن و بحران‌زدگی عقیدتی هر یک به ترتیب به اندازه ۵ درصد، ۳ درصد و ۲ درصد این میزان را افزایش می‌دهند.

جدول ۵: ضرایب استاندارد و غیر استاندارد تحلیل رگرسیون توجه به احساسات بر اساس مدل جنسیت، جنسیت و دنباله‌روی عقیدتی، جنسیت، دنباله‌روی عقیدتی و سن، در آخرین مرحله جنسیت، دنباله‌روی عقیدتی، سن و بحران‌زدگی عقیدتی در پیش‌بینی توجه به احساسات

معناداری	t	Beta	SE	B	مدل
۰/۰۰۰۱	۴۳/۳۸۸		۱/۰۲۶	۴۴/۵۱۵	عدد ثابت
۰/۰۰۰۱	-۴/۳۶۱	-۰/۲۸۲	۰/۶۹۶	-۳/۰۳۳	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۲۷/۶۸۰		۱/۴۶۸	۴۰/۶۲۵	عدد ثابت
۰/۰۰۰۱	-۵/۰۰۴	-۰/۳۱۹	۰/۶۸۶	-۳/۴۳۴	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۳/۶۱۸	۰/۲۳۱	۰/۰۵۴	۰/۱۹۴	دنباله‌روی عقیدتی
۰/۰۰۰۱	۱۴/۰۱۴		۲/۴۹۹	۳۵/۰۲۲	عدد ثابت
۰/۰۰۰۱	-۵/۱۳۷	-۰/۳۲۳	۰/۶۷۶	-۳/۴۷۴	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۳/۸۵۲	۰/۲۴۳	۰/۰۵۳	۰/۲۰۴	دنباله‌روی عقیدتی
۰/۰۰۰۶	۲/۷۴۹	۰/۱۷۱	۰/۱۲۸	۰/۳۵۲	سن
۰/۰۰۰۱	۱۱/۱۱۱		۲/۸۷۲	۳۱/۹۱۳	عدد ثابت
۰/۰۰۰۱	-۵/۰۲۲	-۰/۳۱۴	۰/۶۷۲	-۳/۳۷۷	جنسیت
۰/۰۰۱	۳/۴۹۱	۰/۲۲۱	۰/۰۵۳	۰/۱۸۶	دنباله‌روی عقیدتی
۰/۰۰۰۸	۲/۶۶۸	۰/۱۶۵	۰/۱۲۷	۰/۳۳۹	سن
۰/۰۰۳۳	۲/۱۴۲	۰/۱۳۴	۰/۰۶۲	۰/۱۳۴	بحران‌زدگی عقیدتی

۳- یافته‌های مربوط به سؤال سوم در خصوص متغیرهای پیش‌بینی‌کننده جنسیت و سن و منزلت‌های هویت عقیدتی با متغیر ملاک تمایز احساسات. در جدول‌های شماره (۶ و ۷) نتایج بررسی وزن منزلت هویت‌یافتگی عقیدتی و جنسیت را در پیش‌بینی مؤلفه تمایز احساسات نشان داده شده است:

جدول ۶: خلاصه تحلیل واریانس و مدل رگرسیون رابطه تمایز احساسات با منزلت‌های هویت یافتگی عقیدتی و جنسیت

معناداری	R ^۲ تعدیل شده	ΔR ^۲	R	F	درجه آزادی	مدل	
۰/۰۰۱	۰/۰۴۶	۰/۰۵۰	۰/۲۲۴	۱۱/۶۱۲	۲۲۰ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۰/۰۷۲	۰/۰۳۰	۰/۲۸۳	۹/۵۳۶	۲۱۹ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	هویت یافتگی عقیدتی

با توجه به یافته‌های جدول شماره (۶) ارتباط متغیرهای ملاک با متغیر پیش‌بین تمایز احساسات معنادار است؛ متغیر جنسیت به نفع دختران ۵ درصد تغییرات متغیر ملاک را به طور معنادار تبیین می‌کند و متغیر هویت یافتگی عقیدتی این میزان را به اندازه ۳ درصد افزایش داده است.

جدول ۷: ضرایب استاندارد و غیر استاندارد تحلیل رگرسیون تمایز احساسات بر اساس مدل هویت یافتگی عقیدتی و هویت یافتگی جنسیتی

معناداری	t	Beta	SE	B	مدل
۰/۰۰۰۱	۱۵/۳۱۰		۲/۵۳۳	۳۸/۷۷۷	عدد ثابت
۰/۰۰۴	۲/۹۱۸	۰/۱۹۳	۰/۰۷۲	۰/۲۰۹	هویت یافتگی عقیدتی
۰/۰۰۰۱	۱۴/۷۱۷		۲/۸۴۲	۴۱/۸۱۹	عدد ثابت
۰/۰۰۶	۲/۷۹۴	۰/۱۸۳	۰/۰۷۱	۰/۱۹۹	هویت یافتگی عقیدتی
۰/۰۲۴	-۲/۲۸۰	-۰/۱۵۰	۰/۸۴۵	-۱/۹۲۷	جنسیت

۴- یافته‌های مربوط به سؤال چهارم در خصوص متغیرهای پیش‌بینی کننده جنسیت و سن و منزلت‌های هویت عقیدتی با متغیر ملاک بازسازی خلقی. در جدول‌های شماره (۸ و ۹) نتایج بررسی وزن جنسیت را در پیش‌بینی مؤلفه بازسازی خلقی نشان داده شده است:

جدول ۸: خلاصه تحلیل واریانس و مدل رگرسیون رابطه بازسازی خلقی با منزلت‌های هویت یافتگی عقیدتی و جنسیت

معناداری	R ^۲ تعدیل شده	R ^۲	R	F	درجه آزادی	مجذور مربعات	مدل	
۰/۰۰۱	۰/۰۴۱	۰/۰۴۵	۰/۲۱۲	۱۰/۳۵۴	۲۲۰ ۲۲۱	۹۹/۶۴ ۲۱۱۷/۳۴ ۲۲۱۶/۹۹	رگرسیون باقیمانده کل	جنسیت

جدول ۹: ضرایب استاندارد و غیر استاندارد تحلیل رگرسیون بازسازی خلقی بر اساس مدل هویت‌یافتگی عقیدتی و جنسیت

مدل	B	SE	Beta	t	معناداری
عدد ثابت	۲۰/۹۰۶	۰/۶۲۹		۳۳/۲۳۰	۰/۰۰۰۱
جنسیت	-۱/۳۷۲	۰/۴۲۷	-۰/۲۱۲	-۳/۲۱۸	۰/۰۰۱

نتایج جدول‌های شماره (۸ و ۹) نشان می‌دهد فقط عامل جنسیت آن هم به نفع دختران پیش‌بینی‌کننده بازسازی خلقی است.

نتایج بررسی ارتباط منزلت‌های هویت بین‌شخصی با مؤلفه‌های هوش هیجانی به کمک ضریب همبستگی پیرسون در جدول شماره (۱۰) گزارش شده است.

جدول ۱۰: ضریب‌های همبستگی بین منزلت‌های هویت بین‌شخصی و مؤلفه‌های هوش هیجانی

مؤلفه‌های هوش هیجانی	توجه به احساسات	تمایز احساسات	بازسازی خلقی
سردرگمی بین‌شخصی	۰/۱۶*	-۰/۰۷	-۰/۰۳
دنباله‌روی بین‌شخصی	۰/۰۷	-۰/۱۲	-۰/۰۲
بحران‌زدگی بین‌شخصی	۰/۱۶*	۰/۱۸**	۰/۰۶
هویت‌یافتگی بین‌شخصی	۰/۰۱	۰/۲۵**	۰/۱۷**

* $p < 0.05$ ** $p < 0.01$

چنان‌که در جدول شماره (۱۰) مشاهده می‌شود در میان مؤلفه‌های هوش هیجانی، توجه به احساسات تنها با منزلت سردرگمی بین‌شخصی به شکل معنادار ارتباط دارد، تمایز احساسات با منزلت‌های بحران‌زدگی و هویت‌یافتگی ارتباط معنادار دارد و بازسازی خلقی تنها با هویت‌یافتگی بین‌شخصی به شکل معنادار ارتباط دارد.

۵- یافته‌های مربوط به سؤال پنجم در خصوص متغیرهای پیش‌بینی‌کننده جنسیت و سن و منزلت‌های هویت بین‌شخصی با متغیر ملاک توجه به احساسات در جدول‌های شماره (۱۱ و ۱۲) ارائه شده است. جدول‌های (۱۱ و ۱۲) نتایج بررسی وزن منزلت هویت سردرگمی بین‌شخصی و دو متغیر سن و جنس را در پیش‌بینی مؤلفه توجه به احساسات نشان می‌دهد:

جدول ۱۱: خلاصه تحلیل واریانس و مدل رگرسیون رابطه توجه به احساسات با جنسیت، سن و هویت سردرگمی بین شخصی

معناداری	R ^۲ تعدیل شده	ΔR ^۲	R	F	درجه آزادی	مدل	
۰/۰۰۰۱	۰/۰۷۵	۰/۰۸۰	۰/۲۸۲	۱۹/۰۱۶	۲۲۰ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۰/۰۹۵	۰/۰۲۴	۰/۳۲۲	۱۲/۶۳۴	۲۱۹ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	سن
۰/۰۰۰۱	۰/۱۱۵	۰/۰۲۴	۰/۳۵۷	۱۰/۵۹۲	۲۱۸ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	سردرگمی بین شخصی

با توجه به یافته‌های جدول شماره (۱۱) ارتباط تمام متغیرهای ملاک با متغیر پیشین توجه به احساسات معنادار است؛ متغیر جنسیت به نفع دختران ۸ درصد تغییرات متغیر ملاک را به طور معنادار تبیین می‌کند و متغیرهای سن و سردرگمی بین فردی هر یک به اندازه ۲ درصد این میزان را افزایش می‌دهند.

جدول ۱۲: ضرایب استاندارد و غیر استاندارد تحلیل رگرسیون تمایز احساسات بر اساس مدل جنسیت، جنسیت و سن، جنسیت، سن و سردرگمی بین شخصی

معناداری	t	Beta	SE	B	مدل
۰/۰۰۰۱	۴۳/۳۸۸		۱/۰۲۶	۴۴/۵۱۵	عدد ثابت
۰/۰۰۰۱	-۴/۳۶۱	-۰/۲۸۲	۰/۶۹۶	-۳/۰۳۳	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۱۷/۵۲۱		۲/۲۶۲	۳۹/۶۳۲	عدد ثابت
۰/۰۰۰۱	-۴/۴۳۴	-۰/۲۸۴	۰/۶۸۸	-۳/۰۵۱	جنسیت
۰/۰۱۷	۲/۴۱۵	۰/۱۵۵	۰/۱۳۲	۰/۳۱۸	سن
۰/۰۰۰۱	۱۳/۵۷۸		۲/۶۶۰	۳۶/۱۲۲	عدد ثابت
۰/۰۰۰۱	-۴/۳۶۱	-۰/۲۷۶	۰/۶۸۱	-۲/۹۷۱	جنسیت
۰/۰۱۱	۲/۵۵۵	۰/۱۶۲	۰/۱۳۰	۰/۳۳۳	سن
۰/۰۱۶	۲/۴۳۷	۰/۱۵۵	۰/۰۶۵	۰/۱۵۸	سردرگمی بین شخصی

۶- یافته‌های مربوط به سؤال ششم مبنی بر پیش‌بینی‌کنندگی جنسیت، سن و منزلت‌های هویت بین شخصی با متغیر ملاک تمایز احساسات. جدول‌های شماره (۱۳ و ۱۴) نتایج بررسی

وزن منزلت هویت‌یافتگی بین‌شخصی و دو متغیر جنسیت و سن را در پیش‌بینی مؤلفه تمایز احساسات نشان می‌دهد:

جدول ۱۳: خلاصه تحلیل واریانس و مدل رگرسیون رابطه تمایز احساسات با منزلت‌یافتگی بین‌شخصی و دو متغیر جنسیت و سن

معناداری	R ^۲ تعدیل شده	ΔR ^۲	R	F	درجه آزادی	مدل	
۰/۰۰۰۱	۰/۰۵۹	۰/۰۶۳	۰/۲۵۱	۱۴/۷۳۵	۲۲۰ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	هویت‌یافتگی بین‌شخصی
۰/۰۰۰۱	۰/۰۹۳	۰/۰۳۹	۰/۳۱۹	۱۲/۳۶۷	۲۱۹ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۰/۱۰۵	۰/۰۱۶	۰/۳۴۳	۹/۶۷۵	۲۱۸ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	سن

با توجه به یافته‌های جدول شماره (۱۳) ارتباط تمام متغیرهای ملاک با متغیر پیش‌بین تمایز احساسات معنادار است؛ متغیر هویت‌یافتگی ۶ درصد تغییرات متغیر ملاک را به‌طور معنادار تبیین می‌کند و متغیرهای جنسیت به نفع دختران و سن هر یک به ترتیب به اندازه ۳ درصد و ۱ درصد این میزان را افزایش می‌دهند.

جدول ۱۴: ضرایب استاندارد و غیر استاندارد تحلیل رگرسیون تمایز احساسات بر اساس مدل هویت‌یافتگی بین‌شخصی، هویت‌یافتگی بین‌شخصی و جنسیت، هویت‌یافتگی بین‌شخصی، جنسیت و سن

معناداری	t	Beta	SE	B	مدل
۰/۰۰۰۱	۱۳/۱۳۸		۲/۱۰۰	۲۷/۵۹۶	عدد ثابت
۰/۰۰۰۱	۳/۸۳۹	۰/۲۵۱	۰/۰۵۷	۰/۲۱۹	هویت‌یافتگی بین‌شخصی
۰/۰۰۰۱	۱۳/۲۲۸		۲/۳۴۷	۳۱/۰۴۲	عدد ثابت
۰/۰۰۰۱	۳/۵۳۸	۰/۲۲۸	۰/۰۵۶	۰/۲۰۰	هویت‌یافتگی بین‌شخصی
۰/۰۰۲	-۳/۰۷۲	-۰/۱۹۸	۰/۶۳۹	-۱/۹۶۲	جنسیت
۰/۰۰۰۱	۹/۲۵۱		۲/۹۶۳	۲۷/۴۰۶	عدد ثابت
۰/۰۰۰۱	۳/۵۳۹	۰/۲۲۷	۰/۰۵۶	۰/۱۹۸	هویت‌یافتگی بین‌شخصی
۰/۰۰۲	-۳/۱۱۶	-۰/۲۰۰	۰/۶۳۵	-۱/۹۷۷	جنسیت
۰/۰۴۸	۱/۹۸۹	۰/۱۲۷	۰/۱۲۱	۰/۲۴۰	سن

۷- یافته‌های مربوط به سؤال هفتم مبنی بر پیش‌بینی‌کنندگی جنسیت، سن و منزلت‌های هویت بین شخصی با متغیر ملاک بازسازی خلقی. جدول‌های شماره (۱۶ و ۱۵) نتایج بررسی وزن منزلت هویت‌یافتگی بین شخصی و جنسیت را در پیش‌بینی مؤلفه بازسازی خلق نشان می‌دهد:

جدول ۱۵: خلاصه تحلیل واریانس و مدل رگرسیون

رابطه بازسازی خلق و خوی با منزلت‌یافتگی بین شخصی و متغیر جنسیت

معناداری	R^2 تعدیل شده	ΔR^2	R	F	درجه آزادی	مدل	
۰/۰۰۰۱	۰/۰۵۲	۰/۰۵۷	۰/۲۳۸	۱۳/۱۸۴	۲۲۰ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	هویت‌یافتگی بین شخصی
۰/۰۰۰۱	۰/۰۶۶	۰/۰۷۵	۰/۲۷۴	۸/۸۵۹	۲۱۹ ۲۲۱	رگرسیون باقیمانده کل	جنسیت

با توجه به یافته‌های جدول شماره (۱۵) ارتباط تمام متغیرهای ملاک با متغیر پیش‌بین بازسازی خلقی معنادار است؛ متغیر هویت‌یافتگی ۵ درصد تغییرات متغیر ملاک را به‌طور معنادار تبیین می‌کند و متغیر جنسیت به نفع دختران به اندازه ۷ درصد این میزان را افزایش می‌دهند.

جدول ۱۶: ضرایب استاندارد و غیراستاندارد تحلیل رگرسیون بازسازی خلقی بر اساس مدل

هویت‌یافتگی بین شخصی و مدل هویت‌یافتگی بین شخصی و جنسیت

معناداری	t	Beta	SE	B	مدل
۰/۰۰۰۱	۱۳/۲۴۵		۲/۷۳۶	۳۶/۲۴۵	عدد ثابت
۰/۰۰۰۱	۳/۶۳۱	۰/۲۳۸	۰/۰۷۴	۰/۲۷۰	هویت‌یافتگی بین شخصی
۰/۰۰۰۱	۱۲/۷۱۷		۳/۰۹۲	۳۹/۳۲۲	عدد ثابت
۰/۰۰۱	۳/۳۹۹	۰/۲۲۲	۰/۰۷۴	۰/۲۵۳	هویت‌یافتگی بین شخصی
۰/۰۳۹	-۲/۰۸۲	-۰/۱۳۶	۰/۸۴۲	-۱/۷۵۲	جنسیت

بحث و نتیجه‌گیری

سؤال اول پژوهش در خصوص همبستگی منزلت‌های هویت عقیدتی و بین شخصی با مؤلفه‌های هوش هیجانی حاکی از همبستگی توجه به احساسات با همه منزلت‌های هویت جزء

هویت‌یافتگی عقیدتی بود. تمایز احساسات فقط با هویت‌یافتگی عقیدتی رابطه معنی‌دار داشت. بازسازی خلقی با هیچکدام از منزلت‌های عقیدتی همبستگی نشان‌داد. رابطه مؤلفه‌های هوش هیجانی با منزلت‌های بین‌شخصی نیز نشان‌دهنده همبستگی مثبت سردرگمی و بحران‌زدگی با توجه به احساسات و همبستگی مثبت بحران‌زدگی و هویت‌یافتگی با تمایز احساسات بود. بازسازی خلقی فقط با هویت‌یافتگی رابطه مثبت را نشان داد. این یافته مشخص می‌کند که تمایز احساسات با هویت‌یافتگی بین شخصی و عقیدتی رابطه مثبت دارد. افراد هویت‌یافته بهتر می‌توانند احساسات خود و دیگران را از یکدیگر تمیز دهند.

رابطه منزلت‌های هویت عقیدتی و جنسیت و سن دانش‌آموزان با سه زیرمقیاس هوش هیجانی مورد مطالعه قرار گرفت. یافته‌های مربوط به سؤال دوم با استفاده از رگرسیون گام‌به‌گام نشان داد که متغیرهای پیش‌بین به ترتیب جنسیت به نفع دختران با بیشترین درصد تبیین‌کنندگی (۸ درصد)، دنباله‌روی عقیدتی و سن و بحران‌زدگی عقیدتی به ترتیب پیش‌بینی‌کننده‌های توجه به احساسات بودند. این متغیرها در مجموع ۱۷ درصد توجه به احساسات را پیش‌بینی کردند. این یافته که بین هویت‌یافتگی عقیدتی و توجه به احساسات رابطه به دست نیامد قابل انتظار نبود. یافته‌های مربوط به سؤال سوم نشان داد که متغیرهای پیش‌بین تمایز احساسات توسط و جنسیت با ۵ درصد و هویت‌یافتگی با ۳ درصد به ترتیب پیش‌بینی‌کننده‌ها بودند. نکته جالب این است که افراد هویت‌یافته عقیدتی در تمایز احساسات نسبت به منزلت‌های دیگر عملکرد بهتری داشتند. یافته‌های مربوط به سؤال چهارم در خصوص رابطه جنسیت و سن و منزلت‌های هویت عقیدتی نشان داد که فقط عامل جنسیت با ۴/۵ درصد پیش‌بینی‌کنندگی به نفع دختران رابطه داشت.

رابطه منزلت‌های هویت بین شخصی و جنسیت و سن دانش‌آموزان با سه زیرمقیاس هوش هیجانی در سؤالات پنجم، ششم و هفتم مورد بررسی قرار گرفت. مورد مطالعه قرار گرفت. یافته‌های مربوط به سؤال پنجم در مورد پیش‌بینی توجه به احساسات توسط منزلت‌های هویت بین شخصی نشان داد جنسیت به نفع دختران ۸ درصد و سن و سردرگمی بین شخصی ۲ درصد از متغیر ملاک را پیش‌بینی کردند. در توجه به احساسات جنسیت بیشترین عامل پیش‌بینی‌کننده است. یافته‌های مربوط به سؤال ششم در مورد پیش‌بینی تمایز احساسات توسط منزلت‌های هویت

بین شخصی نشان داد هویت‌یافتگی بین شخصی ۶ درصد و جنسیت ۳ درصد و سن ۱ درصد سردرگمی بین شخصی ۲ درصد از متغیر ملاک را پیش‌بینی می‌کند. یافته‌های مربوط به سؤال هفتم در مورد پیش‌بینی بازسازی خلقی توسط متغیرهای پیش‌بین نشان داد، جنسیت ۷ درصد و هویت‌یافتگی بین شخصی ۵ درصد رابطه را تبیین می‌کند. به‌طور کلی عامل جنسیت در هوش هیجانی نقش قابل توجهی را ایفا می‌کند. همچنین با افزایش سن نیز نقش اندکی را به‌عهده داشت. در این پژوهش تلاش شد با توجه به اندک بودن پژوهش در زمینه رابطه تحول هویت و نیز منزلت‌های هویت با زیرمقیاس‌های هوش هیجانی این دو سازه با یکدیگر در ارتباط گذاشته شود. نتایج این پژوهش نشان داد که عامل جنسیت آن هم به نفع دختران پیش‌بینی‌کننده قابل توجهی برای سه زیرمقیاس توجه به احساسات، تمایز احساسات و بازسازی خلقی بودند. در مقایسه منزلت‌های هویت عقیدتی و بین شخصی، هویت بین شخصی توانایی پیش‌بینی‌کنندگی بیشتری را داشت. موضوع هوش هیجانی از جمله موضوعاتی جدیدی است که روانشناسان می‌کوشند با آموزش توانش‌های هوش هیجانی افراد، تلاش می‌کنند ادراک، فهمیدن، کاربرد و مدیریت هیجان را در ارتباط با خودشان و دیگران افزایش دهند برای مثال به مول (۲۰۱۲) و شوته، مالووف و ثورستینسون (۲۰۱۳) مراجعه شود. در این پژوهش تلاش شد تا رابطه این دو مفهوم علمی با یکدیگر سنجیده شود. همان‌طور که انتظار می‌رفت بین منزلت‌های هویت بین شخصی و زیرمقیاس‌های هوش هیجانی رابطه وجود داشت. در این زمینه جنسیت نیز نقش قابل توجهی داشت. در برنامه‌های مداخله‌ای آموزش هوش هیجانی توجه به منزلت‌های هویتی می‌تواند کمک‌کننده باشد.

پی‌نوشت‌ها:

1- exploration	2- commitment
3- emotional intelligence	4- monitor
5- appraisal and expression of emotion	6- regulation of emotion
7- utilization of emotion	8- ability
9- emotional facilitation of thinking	10- relational support
11- alexithymia	12- Extended Objective Measure of Ego Identity Status-2
13- Trait Meta-Mood Scale	

منابع و مآخذ فارسی:

- قنبری، نیکزاد؛ آزادفلاح، پرویز؛ رسولزاده طباطبایی، کاظم و فرهادی، مهران. (۱۳۸۵). رابطه هوش هیجانی و سبک‌های دلبستگی با احساس غربت. *تازه‌های علوم شناختی*، سال ۸، شماره ۱.
- رحیمی‌نژاد، عباس. (۱۳۷۹). بررسی تحولی هویت و رابطه آن با حرمت خود و حالت اضطراب در دانشجویان دوره کارشناسی. رساله دوره دکترای روانشناسی. دانشگاه تربیت مدرس.
- رحیمی‌نژاد، عباس. (۱۳۹۳). ویژگی‌های روانسنجی پرسشنامه سنجش عینی منزلت هویت من در نوجوانان. *روانشناسی معاصر*. ۹ (۲)، ۴۹-۶۲.
- مشهدی، علی؛ سلطانی شورباخورلو، اسماعیل و رزمجویی، رودابه. (۱۳۸۹). رابطه هوش هیجانی و نشانه‌های اختلال مرزی. *مجله اصول بهداشت روانی*. سال ۱۲ (۱)، ۳۹۹-۳۹۰.

منابع و مآخذ خارجی:

- Årseth, A.K., Kroger, J., Martinussen, M., & Marcia, J.E. (2009). Meta-analytic studies of identity status and the relational issues of attachment and intimacy. *Identity: An International Journal of Theory and Research*, 9, 1-32.
- Austin, E.J., Saklofske, D.H., & Egan, V. (2005). Personality, well-being and health correlates of trait emotional intelligence. *Personality and Individual Differences*, 38(3), 547-558.
- Badri, M., Ahmad, K.I. and Ghaderi, D. (2013). The relationship between emotional intelligence and spiritual intelligence with identity achievement styles in the girls of second grade in high school in Tehran in 2012-2013. *Scholars Research Library, Annals of Biological Research*, 4(10):75-78
- Berzonsky, M. D., Macek, P., & Nurmi, J-E. (2003). Interrelationships Among Identity Process, Content, and Structure: A Cross-Cultural Investigation. *Journal of Adolescent Research*, Vol. 18 No. 2, 112-130.
- Crocetti, E., Klimstra, T., Keijsers, L., Hale, W.W., I.I.I., & Meeus, W. (2009a). Anxiety trajectories and identity development in adolescence: A five-wave longitudinal study. *Journal of Youth and Adolescence*, 38, 839-849.
- Erikson, E.H. (1963). *Child and society (2nd edition)*. New York : Penguin Books Ltd, Harmondsworth
- Erikson, E.H. (1968). *Youth identity and crisis*. London: Faber and Faber.

- Gardner, K., & Qualter, P. (2009). Emotional intelligence and borderline personality disorder, *Personality and Individual Differences*, 47, 94-98
- Graf, S.C., Mullis, R.L., & Mullis, A.K. (2008). Identity formation of United States American and Asian Indian adolescents. *Adolescence*, 43, 57-69.
- Hall, P.S. & Brassard, M.R. (2008). Relational Support as a Predictor of Identity Status in an Ethnically Diverse Early Adolescent Sample. *The Journal of Early Adolescence*. Volume 28 Number 1 ,92-114.
- Jonker, C.S., & Vosloo, C. (2008). The psychometric properties of the Schutte Emotional Intelligence Scale: empirical research. *SA Journal of Industrial Psychology*, 34(2), 21-30.
- Kroger, J., Martinussen, M., & Marcia, J. (2010). Identity status change during adolescence and young adulthood: A metaanalysis. *Journal of Adolescence*, 33, 683-698.
- Marcia, J.E. (1966). Development and validation of ego identity status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 3, 551-558.
- Marcia, J.E. (1980). *Identity in adolescence in Handbook of adolescent psychology*. (ed. by Adelson. J, 1980). New York: John Willy and Sons.
- Maul, A. (2012). The validity of the Mayer-Salovey-Caruso Emotional Intelligence Test (MSCEIT) as a measure of emotional intelligence. *Emotion Review*, 4, 1-9.
- Palmer, B.R., Manocha, R., Gignac, G., & Stough, C. (2003). Examining the factor structure of the Bar-On Emotional Quotient Inventory with an Australian general population sample. *Personality and Individual Differences*, 35(5), 1191-1210.
- Śmieja, M., Orzechowski, J., & Stolarski, M.S. (2014). *TIE: an ability test of emotional intelligence*. e103484.
- Salovey, P., & Mayer, J.D. (1990). Emotional intelligence. *Imagination, Cognition and Personality*, 9, 185-211.
- Schutte, N.S., Malouff, J.M., Hall, L.E., Haggerty, D.J., Cooper, J.T., Golden, C.J., & Dornheim, L. (1998). Development and validation of a measure of emotional intelligence. *Personality and individual differences*, 25(2), 167-177.
- Zimmermann, P., & Becker-Stoll, F. (2002). Stability of attachment representations in adolescence-the influence of ego-identity status. *Journal of Adolescence*, 25, 107-124.